

בבא מציעא נ

ר"ב	שמואל
שתות מקח שנינו	שתות מעות נמי שנינו

ניסיון להוכיח שיטת שמואל ממשנתינו : תנן : **האונאה ארבעה כסף מעשרים וארבעה כסף לסלע, שתות למקח**. מאי לאו - דזבין שוי עשרים בעשרין וארבעה, ושמע מינה שתות מעות נמי שנינו! דחייה 1 : לא, דזבין שוי עשרים וארבעה בעשרים.

קושי : מי נתאנה? מוכר?! אימא סיפא : **עד מתי מותר להחזיר - בכדי שיראה לתגר או לקרובו**. ואמר רב נחמן : לא שנו אלא לוקח, אבל מוכר - לעולם חוזר. דחייה 2 : אלא דזבין שוי עשרים וארבעה בעשרין ותמניא.

עוד ניסיון להוכיח שיטת שמואל ממשנתינו : תנן : **הורה רבי טרפון בלוד : האונאה שמונה כסף מעשרים וארבעה כסף לסלע, שליש למקח**. מאי לאו - דזבין שוי שיתסרי בעשרים וארבעה, ושמע מינה שליש מעות נמי שנינו!

דחייה 1 : לא דזבין שוי עשרים וארבעה בשיתסר, קושי : מי נתאנה? מוכר?! אימא סיפא : **אמר להם כל היום מותר לחזור**, ואמר רב נחמן : לא שנו אלא לוקח, אבל מוכר לעולם חוזר! דחייה 2 : אלא דזבין שוי עשרים וארבעה בתלתין ותרין.

- בריייתא להוכיח שיטת שמואל : תניא כוותיה דשמואל : **מי שהוטל עליו ידו על העליונה. כיצד?**
- **מכר לו שוה חמשה בששה, מי נתאנה - לוקח, יד לוקח על העליונה, רצה - אומר תן לי מעותי, או תן לי מה שאוניתי.**
 - **מכר לו שוה שש בחמש מי נתאנה - מוכר, יד מוכר על העליונה. רצה - אומר לו תן לי מקחי, או תן לי מה שאוניתי.**

שאלה : איבעיא להו : פחות משתות לרבנן

- לאלתר הויא מחילה
 - או בכדי שיראה לתגר או לקרובו?
- ואם תמצוי לומר בכדי שיראה לתגר או לקרובו, מאי איכא בין שתות לפחות משתות?

שתות - אונאה	פחות משתות - מחילה
ידו על העליונה - רצה חוזר רצה קונה	קנה ומחזיר אונאה

ניסיון לענות על השאלה : תא שמע : **חזרו לדברי חכמים**.

סברה : שליש : פחות משליש לרבי טרפון : : שתות : פחות משתות לרבנן

- בשלמא : פחות משתות לרבנן בכדי שיראה לתגר או לקרובו, ולרבי טרפון כל היום - משום הכי חזרו.

פחות מ1/6	1/6	1/3 - 1/6	1/3
מחילה - בכדי שיראה	אונאה - בכדי שיראה	ביטול מקח	
ר' טרפון	מחילה כל היום	אונאה - כל היום	

- בהתחלה - משתות עד שליש, לרבנן ביטול מקח
- בסוף - פחות משליש אפשר לתבוע אונאה כל היום

- אלא : פחות משתות לרבנן לאלתר הויא מחילה, לרבי טרפון נמי, לאלתר הויא מחילה. אמאי חזרו? בדברי טרפון נחא להו טפי, דמאי דרבנן קא משוי להו אונאה, לרבי טרפון הויא מחילה!

פחות מ1/6	1/6	1/3 - 1/6	1/3
מחילה לאלתר	אונאה - בכדי שיראה	ביטול מקח	
ר' טרפון	מחילה לאלתר	אונאה - כל היום	

- בהתחלה - משתות עד שליש לר' טרפון הויא מחילה לאלתר כשלרבנן זה ביטול מקח!
- בסוף - עדיין עדיף ר' טרפון שאין ביטול מקח עד יותר משליש!

דחייה : מי סברת פחות משליש לרבי טרפון כפחות משתות לרבנן דמי? לא, משתות ועד שליש לרבי טרפון - כשתות עצמה לרבנן דמי.

	פחות מ $1/6$	$1/6$	$1/6$ עד $1/3$	יותר מ $1/3$
רבנן		אונאה - כדי שיראה	ביטול מקח	
ר' טרפון	מחילה לאלתר	אונאה כל היום		ביטול מקח

- בהתחלה – משתות עד שליש, לרבנן ביטול מקח ולר' טרפון אונאה
- בסוף – פחות משליש אפשר לתבוע אונאה כל היום

קושי : אי הכי, במאי שמחו מעיקרא?

- תפשוט דבטול מקח לרבנן לעולם חוזר, דכיון דאמר להו רבי טרפון הויא אונאה - שמחו, כי אמר להו כל היום - חזרו.
 - בהתחלה : משתות עד שליש, לרבנן ביטול מקח לעולם, לר' טרפון אונאה כל היום
 - בסוף : בשתות, לרבנן רק עד שיראה ולר' טרפון כל היום
- דאי סלקא דעתך דבטול מקח לרבנן בכדי שיראה לתגר או לקרובו, במאי שמחו?
 - משתות עד שליש, לרבנן ביטול מקח בכדי שיראה, לר' טרפון אונאה כל היום!

תירוץ : שמחו בשתות עצמה, דלרבי טרפון מחילה ולרבנן אונאה.

	פחות מ $1/6$	$1/6$	$1/6$ עד $1/3$	יותר מ $1/3$
רבנן	מחילה לאלתר	אונאה - כדי שיראה	ביטול מקח	ביטול מקח
ר' טרפון		מחילה לאלתר	אונאה כל היום	

- בהתחלה : בשתות, לרבנן אונאה, לר' טרפון מחילה לאלתר
- בסוף : ביותר משתות עד שליש, לרבנן רק עד שיראה ולר' טרפון אונאה כל היום

שאלה 2 : איבעיא להו : בטול מקח לרבנן :

- לעולם חוזר
- או דלמא בכדי שיראה לתגר או לקרובו?
 - ואם תמצא לומר בכדי שיראה לתגר או לקרובו, מה איכא בין שתות ליתר על שתות?

יתר על שתות	שתות - אונאה
שניהם חוזרים	מי שנתאנה חוזר

ניסיון לענות על השאלה : תא שמע : **חזרו לדברי חכמים**.

- בשלמא : בטול מקח לרבנן בכדי שיראה לתגר או לקרובו, ולרבי טרפון כל היום - משום הכי חזרו.
- אלא : בטול מקח לרבנן לעולם חוזר, אמאי חזרו? בדברי טרפון ניחא להו טפי, דקא משוי להו אונאה כל היום ותו לא!

דחייה : בטול מקח לא שכיח.

